

Splošne vesti

TOVARIŠI DIRIGENTI!

Bliza se čas prireditve našega prvega mladinskega pevškega festivala v Novem mestu, ki bo v aprilu, ako bo vreme ugodno. Datum določimo naknadno. Prosim vas, da se v čim večjem številu aktivno udeležite te naše prireditve. Zato ne odlašajte s študijem poslanih pesmi.

Ponovno prosim vse tov. pevovodje, naj mi pošljejo čim prej sledeče podatke:

1. Ime zbora in kraj.
2. Ime pevovodje.
3. Naslove prosto izbranih pesmi.
4. Število pevcev, ločeno po glasovih.
5. Predloge za določitev točnega datuma in ure prireditve.

Zaprošeno potrebujem za lepake odn. za tisk.

Vsak zbor naj ima pripravljeno vsaj še eno pesem — za vsak primer.

Obvezni dve pesemci sem razposlal. Kdor jih še želi, naj mi sporoči. Torej prosim — brez odlašanja.

Ljubič Mirko.

VODITELJICAM IN UČITELJICAM GOSPODINJSKIH NADALJEVALNIH ŠOL

Odbor učiteljic gospodinjskih nadaljevalnih šol opozarja, da se naročata obe brošuri, to sta Pleško-Prašnikar: Prehrana — Kuhanje in Grum-Mešiček: Dom, pri tovarišici Plavšak Marti, Trbovlje.

Pohitite z naročili, dokler traja zaloga, pa tudi, da zadostite odloku kraljevske banske uprave, ki določa, da morajo imenovani brošuri imeti vse učenke gospodinjskih nadaljevalnih šol.

Odbor.

Ugotovitve pri zasedanju banskega sveta: V Sloveniji je 875 šol in 5194 gostiln.

— »Popotnik« (št. 5—7) razpošljemo prve dni prihodnjega tedna. Člani(ce), ki ga do 10. marca ne bi prejeli, naj list urgirajo pri upravi v Ljubljani (ne pri uredniku v Laškem!).

— »Moji mamici«, »Materi za god« in druge take eno-ter-večglasne mladinske zbere najdejo mladinski zbori, šole in učiteljstvo v veliki izbiri v glasbenem priročniku, ki ga je izdal Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«, Franciškanska ulica 6/I. v Ljubljani. — Cena 20 din. Velika izbira zborčkov za proslavo materinskega dne in ugodna cena omogočujeta, da lahko nabavi imenovani priročnik vsak mladinski pevski zbor.

Učiteljski pravnik

—Š Na prošnjo nekaterih tovarišic, poročenih z neučitelji, ki imajo od občin terjati zaostalo stanarino, priobčujemo ponovno formular prošnje:

Občinski urad (mestno poglavarstvo)

Podpisana N. N., učiteljica v M. prosim za izplačilo stanarine za čas od ... do ... v znesku din., ki mi jih je priznala kr. banska uprava z odlokom IV. S št. z dne in to v smislu okrožnega razpisa kr. banske uprave — ban. šol. odbora IV. S. št. 537/23 z dne 27. decembra 1940.

N. N.
učiteljica v M.

Iz listov

—I »Jutro« z dne 15. II. prinaša uvodnik pod naslovom »Po zasedanju banskega sveta« in pravi med drugim tudi: V svojem govoru se je ban obširneje bavil tudi z osnovno šolo in kritično osvetlil zakon o narodnih šolah, ki je »iz časa diktature«. Tudi pri razpravi o prosvetnem oddelku se je prijavilo mnogo govornikov, ki pa so po večini razočarali. Želeli bi si, da bi se bila razprava v današnji zgodovinski dobi povzpela na višjo raven. Gotovo imamo danes druge in važnejše skrbni in naloge, nego povzročati nevoljo v našem postrtovalnem učiteljstvu, ki se obupno bori za svoj goli življenjski obstoj ter poleg tega skoraj brezizjemno vzorno izvršuje svoje vzvišene dolžnosti.

—I Po »Slovenec« od 20. II. ponatiskuje naslednji predlog, ki ga je dal na zasedanju banskega sveta dr. Adlešič za zvišanje prejemkov javnim uslužbenecem:

»1. Državna uprava naj izvede regulacijo plač vseh javnih nameščenecv in jim zajamči vsaj eksistenčni minimum, ki bo odgovarjal današnjim prehranjevalnim cenam; 2. da bo ta regulacija plač javnih nameščenecv ostala trajno efektivna, naj državna uprava izda potrebne mere, da se ustavi naraščanje draginje in stabilizirajo cene vseh predmetov življenjskih potrebščin; 3. ako državna uprava ne more doseči predlaganih mer z rednimi obstoječimi davčnimi in finančnimi viri, naj pristopi k izrednim meram, eventualno tudi k oddaji premoženja, da se s tem ustavi naraščanje draginje in ohrani vrednost dinarja.«

—I Iz govora g. knezoškofa na otvoritvi nove meščanske šole v Črnomlju priobčuje »Slovenec« 25. II. tudi sledeče: Cerkev seveda želi, da bi se uporabljale šole v božjem duhu. Zato ni njihova naloga le mladino učiti, ampak tudi vzgajati in voditi k Bogu nazaj. Pouk v šoli naj da spoznanje zakonov narave. Mora pa pri tem tudi pokazati sled, ki iz tega spoznanja vodi k Stvarniku, v katerem je najvišja modrost in najvišja ljubezen. Zato prosimo vsi, da bi iz naših šol ne izhajali naši otroci le z večjim znanjem, ampak tudi z boljšim značajem, zavedajoč se vseh dolžnosti do Boga, do sebe, do bližnjega in do naroda in države. Vzgoja v naših šolah naj nam poleg izobrazbe da tudi značaje, ki temelje na čednosti in v ljubezni do Boga in sočloveka. Da bi bilo temu tako in da bi šola to svojo dvojno nalogo izvrševala, bo po sv. maši šolsko poslopje slovesno blagoslovljeno. Naj se milost razlije nad učence in učitelje, da bodo to učno in vzgojno nalogo čim bolje izpolnjevali. In če bo temu tako, bodo vse žrtve, ki so jih mnogi doprinesli za to šolo, obrodile že pri sedanjih mladini in pri potomcih stoteri sad.

—I Iz članka v Slovenskem narodu, ki je izšel pod naslovom »Draginja bo pričela popuščati?« posnemamo naslednje prav zanimive številke: Življenjski stroški so se lani povečali tudi v mnogih državah, ki se ne vojskujejo. Zato je pa tem bolj zanimivo, da so se najmanj povečali v Nemčiji, le za 1 %, kakor čitamo v bulletinu Društva narodov. Za 1 % so se življenjski stroški povečali samo še v Zedinjenih državah. Najbolj je draginja prizadela Kitajce na zasedenem ozemlju, kjer so se življenjski stroški povečali za 21 %, v Grčiji za 15 %, na Norveškem za 26 %, v Švici za 16,5 %, v Turčiji za 21 %, na Madžarskem za 15 %, na Finskem za 25 %, na Irskem za 20 %, na Palestini za 23 %, na Japonskem za 17 %, v Južnoafriški zvezi za 5 %, na Portugalskem za 7,5 %, v Peruju za 10 %, v Romuniji za 44 % in v Jugoslaviji za 46 odstotkov. Te številke so dovolj jasne, da ne potrebujejo pripomb.

—I Predlog za zboljšanje položaja javnih nameščenecv je naslov članka v »Večerniku« od 20. II., ki pravi med drugim:

»V Beogradu pripravljajo te dni uredbo, po kateri naj bi dobili državni uslužbeneci in državni upokojeneci sedem najnujnejših življenjskih potrebščin po znatno nižji ceni. Domnevamo, da so to moka, sladkor, mast,

olje, perilo, obleka in obuvalo. Kako se bo vršilo to razdeljevanje, po kom in v kakšni količini, še ni znano. Znano pa je, da so učitelji v banovini Hrvatski za to, da se prej zvišajo plače in šele nato naj se izvede aprovizacija. Učiteljstvo ima n. pr. že od 1. 1935., torej že 6. leto, nezadostne plače, par odstotna draginjska doklada v jeseni 1940 zadeve ni spreminila. Dolgovi učiteljstva znašajo nekaj deset milijonov, naraščajo pa še z dneva v dan ter pričajo, da njihove plače ne odgovarjajo visokemu stanju današnje draginje. Zato je potrebno, ali zvišati uradništvo in upokojenecv, ki žive na deželi, bi se vršila enkrat mesečno za več uradništva in upokojenecv skupaj, po skupnem prevozu, kar ne bi bilo zvezano z občutnimi izdatki na posamezno družino ali posameznika. Po teh smernicah bi se razmere prizadetemu uradništvu in upokojenecv znatno zboljšale.«

—I Če primerjamo stanje življenjskih stroškov avgusta 1939 s stanjem januarja 1941, dobimo naslednjo sliko: stroški za prehrano so povečani za 65,50 %, stroški za kurjavo in razsvetljavo so povečani za 32,89 %, izdatki za stanovanje so ostali neizpremenjeni. Skupno so življenjski stroški narasli za 53,29 %. — Kaj pa plače, zlasti plače državnih uslužbenecv? Za koliko so se povišale v označenem razdobju, ko že 1. 1939. po izjavah merodajnih čimteljev niso dosegle eksistenčnega minuma? »Demoljub« 19. II.

Učiteljski pevski zbor JUJ Emil Adamič

—pev. OBVESTILO. Članstvu Učiteljskega pevškega zbora »Emil Adamič« sporočamo, da se bo vršil prihodnji pevski tečaj 23., 24. in 25. marca t. l. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Začetek 23. marca ob 10. uri dopoldne. Do nastopov v proslavo 15letnice ustanovitve pevškega zbora je še malo časa, zato naj se pevke in pevci oprimejo z vsem veseljem in razumevanjem študija koncertnega programa, ki so ga vzeli s seboj domov. Članstvo, ki je prejelo naknadno vabilo za sodelovanje v zboru, naj čimprej odgovori. Tajnik.

Naša gospodarska organizacija

ZADRUŽNIKOM UČIT. SAMOPOMOČI

V februarju 1941 nakažite za umrle zadružnike: Gselman Rezka, Zg. Sv. Kungota; Pestevšek Ana, Maribor; Potočnik Karolina, Čeršak, in Žirovnik Josip, Ljubljana (548, do 551. smrtni primer) članski prispevek in poštino (zdaj 2 din), kar znaša za samske zadružnike 22 din, za zakonske pare 42 din, za tri zadružnike 62 din itd. Nakažite predpisani znesek takoj po prejemu položnice, in vsak način pa takoj v prvih dneh marca t. l. Izplačila so v zadnjih mescih zelo visoka, zaostanki pri zadružnikih pa večji, kot bi smeli biti.

Zadružna uprava.

—g Za učiteljski dom v Mariboru sta darovala: 1. Franja Podlesnik, šolska upraviteljica v Ribnici na Pohorju v spomin pokojnega tov. R. Knaflča 50 din. 2. Neimenovani v spomin tov. A. Hrena ob obletnici njegove smrti 100 din. Prisrčna hvala!

I. Womer, t. č. blagajnik.

ZAHVALA

Tovariši in tovarišice celjskega učiteljskega društva so, na pobudo tovarice ge. Karčič Ane, nabrali o priliki zadnjega zborovanja znesek 500 din kot društveni prispevek k prehrani revnih gojencev našega zavoda, ki so sinovi učiteljev.

Za velikodušni dar vsem darovalcem najlepša hvala!

Za kuratorij Učit. doma v Mariboru predsednica.

Šolski radio

—r Torek, 4. marca 1941, ob 14.15 uri. Naše narodne pesmi; pojejo učenke II. dekliške meščanske šole. Vodi gđ. Marija Lahar-nar.

Razpored:

1. Jutranje, C. Pregelj (narod. iz Trnovelj pri Celju).
2. Kukovca, C. Pregelj (ljudski napev z Vranskega).
3. Osamljeno doni zvonček, C. Pregelj (ruska narod.).

Stanovska organizacija JUJ

Vabila

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU bo zborovalo v soboto, dne 8. marca 1941, točno ob 11. uri v ljudski šoli v Kočevju po sledečem dnevnem redu: 1. Predavanje dr. VI. Schmidta: Šola in poklicna svetovalnica. 2. Situacijsko poročilo, dopisi. 3. Poročilo o banovinski skupščini. 4. Predlogi, slučajnosti. — Polnoštevilna udeležba je naša stanovska dolžnost!

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO BREŽICE bo zborovalo v soboto, dne 8. marca 1941, ob 9.30 uri v ljudski šoli v Brežicah. — Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje tov. Županove: »Pomen mladinskih zborov na šolah in mladinskih koncertov«. Važna bo razprava o društveni prireditvi ob polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II., zato vabimo k polnoštevilni udeležbi.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V DOL. LENDAVI bo zborovalo dne 8. marca 1941 ob pol 10. uri v ljudski šoli v Dol. Lendavi s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Blagajniško in tajniško poročilo. 3. Razgovor o predlogu šol. zakona. 4. Razgovor o šolskih problemih v našem srezu. 5. Referat tov. Ledineka: Bistvo sodobne šole. 6. Slučajnosti. — Udeležba obvezna. — Ob pol 9. uri odborova seja v gostilni Kardoš.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO LJUTOMER bo zborovalo v soboto, 8. marca 1941, v ljudski šoli v Križevih takoj po uradni konferenci po sledečem dnevnem redu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Referat in koreferat o projektu novega šolskega zakona. 4. Poročila raznih funkcionarjev. 5. Želje in nasveti.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO LOGATEC bo zborovalo v soboto, dne 8. marca, v ljudski šoli na Rakeku. Pričetek ob pol 9. uri.

Tokrat bomo imeli v svoji sredi tov. Antona Lovšeta, šol. uprav. na poizkusni šoli za Bežigradom, ki nam bo kot kmetijski strokovnjak dal navodila za praktično poučevanje gospodarstva in kmetijstva na naših podeželskih ljudskih šolah. — Odbor bo pa seznanil prisotne o trenutnem stanju organizacije, o delu našega vodstva za realizacijo vseh predlogov, ki so bili sprejeti na banov. skupščini, zlasti pa o trudu, ki ga je imela in ga še ima za izboljšanje našega obupnega gnetnega položaja. — Potrebno je, da v tem pogledu sodelujemo vsi, zato pridite polnoštevilno in stavite umestne predloge.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V ŽUŽEMBERKU bo zborovalo v soboto, dne 8. marca 1941, ob 10. uri dopoldne v šoli v Žužemberku. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Soloobvezen otrok v prostem času. — Predavanje tov. Darinke Čebuljeve. 3. Zemljiska knjiga in učiteljstvo. — Predavanje tov. Fr. Mervarja. 4. Slučajnosti. — Dnevni red je aktualen, zato pridite vsi!

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto, 8. marca, v Lescah s sledečim dnevnim redom: 1. Od 8. do 10. ure ogled tovarn (tovarna verig, tvornica cotton svilenih nogavic in drugo), z zbirališčem ob 8. uri pred postajnim poslopjem v Lescah. 2. Ob 10. uri zborovanje v šolskem poslopju z običajnim dnevnim redom in s predavanjem: Računski pouk v ljudski šoli. — Predava prof. Čopič Venčeslav. — Zaradi važnosti in zanimivosti dnevnega reda naj bo udeležba častna!

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI bo zborovalo 8. marca 1941 ob 9. uri v sokolskem domu v Murški Soboti. Iz poročil o zadnjem učiteljskem zborovanju ste razvideli, da bo na tem zborovanju predaval znani šolnik ravnatelj g. Kunst Viljem iz Rakeka o fiziki in elektriki v ljudski šoli. Ker delata prav fizika in elektrika največ pregledic pri pouku, nam bo tudi razložil, kako pridemo najceneje do fizikalnih učil. Da bo predavanje res nazorno, prinese g. predavatelj s seboj tudi učila, ki jih je izdelala šolska mladina pri rokotvornem pouku. Tovarišice in tovariši, pridite vsi na to zborovanje, povabite tudi tovarišice in tovariše, ki še niso člani naše organizacije. Tovariš blagajnik prosim, da poravnate s 1. marcem članarino. — 7. marca bo ob 16. uri v pisarni drž. ljudske šole odborova seja. Vabljeni so sledeči tovariši: Hajnko Viktor, Krašna Zmago, Pajtlar Franc, Kemperle Ljudmila, Titan Josip in Slokan Rastislav. — Tovariš knjižničar opozarja tovarišice in tovariše ljubitelje knjig, da posluje knjižnica na dan zborovanja ob 8. ure

4. Splavarska, C. Pregelj (narod. iz Mozirja).
5. Na polju zelenem, Breda Šček (narod.).
6. Juhce, Breda Šček (narod. iz Loč).
7. Rožic ne bom trkala, Breda Šček (nar.).
8. O šotarju in čuku, Vas. Mirk (pohorska narod.).

—r »Petek, 7. marca 1941, ob 11. uri. »Robinson Crusoe nekdanj in njegov otok sedaj.« Opisuje g. Viktor Pirnat.

Razpored:

1. Kdo in od kod je bil pravi Robin-son.
2. Vzrok in kraj prostovoljnega pregnanstva.
3. Samotarjevo življenje na odljudnem otoku.
4. Rešitev in nastanek Robinsonove storije.
5. Kakšen je njegov otok sedaj.
6. Robinsonov predhodnik in sodobni njegovi posnemalci.

(Zemljevid Anglije in Južne Amerike.)

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 2. marca, ob 17. uri predaval g. Franc Kafol: Sadovnjake gojimo pozimi.

naprej v prostorih drž. ljudske šole v Murški Soboti. V knjižnici so nove knjige: Svetovna revolucija (Masaryk), Zgodovina Anglije, Francoska revolucija, Iz mojega življenja — Tuma, Med Evropo in Ameriko. — Vidmar, Priroda in ljudje — M. Iljin. — Udeležite se zborovanja polnoštevilno.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V CELJU bo zborovalo v soboto, 8. marca, ob pol 9. uri dopoldne na 1. mestni ljudski šoli v Celju. Povabljen je univ. prof. dr. Karel Ozvald, da bo predaval o problemih in nalogah sodobne vzgoje. Poleg običajnih točk sta na dnevnem redu še poročilo o načrtu šolskega zakona, ki ga je izdelala Kmetijska zbornica v Ljubljani, ter poročilo o rezultatih ankete o učiteljskih stanovanjih v okraju (nekateri šole še prosimo za odgovor!). Vrnejo naj se vse iz društvene knjižnice izposojene knjige! — K polnoštevilni udeležbi tovariško vabi uprava.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V METLIKI bo zborovalo 15. marca 1941 ob 9.30 (takoj po prihodu vlaka). Dnevni red bo sledeči: 1. Poročilo predsednika in odbora. 2. Razprava o projektu zakona o ljudskih šolah po Kmetijski zbornici. 3. Predavanje o tuberkulozi. 4. Slučajnosti. — Vabimo vse članstvo, da se zborovanja v Metliki polnoštevilno udeležijo.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v ponedeljek, 10. marca t. l., ob 9. uri v Ormožu. Pri tej priliki bo podal tov. Viljem Kunst poučno in zanimivo predavanje »Pouk elektrike v sodobni šoli«, v katerem prikazuje vsa potrebna učila, ravnanje z njimi in učni postopek. Razen tega daje potrebna navodila za napravo električnih aparatov pri ročnem delu. — Pričakuje se polnoštevilna udeležba brez posebnih vabil na šole in posameznim članom.

Odbor.

— JUJ, SRESKO DRUŠTVO LAŠKO bo zborovalo in opravilo izredni občni zbor dne 15. marca t. l. ob 88. uri v ljudski šoli v Laškem. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Situacijsko poročilo tov. predsednika. 3. Predavanje »Med mejniki«, poroča upr. Kunc Metka iz Lokavca. 4. Volitve upravnega in nadzornega odbora ob 10. uri. 5. Tekeče zadeve (kako stanujemo, šolski zakon). 6. Slučajnosti. — K polnoštevilni udeležbi vabimo. Posebne okrožnice so bile šolam že dostavljene.

Odbor.

Poročila

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUTOMER je zborovalo 8. februarja 1941 v Ljutomeru. Navzočih je bilo 52 članov kljub velikim snežnim zametom.

Zborovanje je otvoril podpredsednik tov. Stopar, ker tov. predsednik ni mogel prispeti pravočasno zaradi prometnih ovir. Dnevni red se je v vrstnem redu zaradi tega nekoliko spreminil.

Tovariš Koebek je podal poročilo o banovinski skupščini v oktobru lanskega leta. Tov. Stopar se je za izčrpano poročilo tovariša Koebeka iskreno zahvalil ter želel, da bi vse članstvo stalno in vztrajno sodelovalo pri učiteljskih zborovanjih.

Temu poročilu je sledilo poročilo tov. Kolarja o učiteljskem pokretu. Ugotovil je, da je od vseh šol ljubomerskega sresa poslalo le 7 šol statistična poročila, ter prosil, da pošljejo potrebne statistike še ostale šole.

Sledilo je poročilo sreskega šolskega nadzornika g. Karbaša o narodni prosveti in sicer o aktualnih člankih iz »Narodne prosvete«.

Tov. blagajnik je poročal, da znaša dolg na članarini do vključno februarja t. l. skupno din 2434,50. Na želja članstva so se poimensko imenovali vse šole, ki še niso poravnale članarine. Prosi, da se javijo blagajniku pristopivši odnosno odstopivši člani. Ker se nekateri člani kljub opominom niso odzvali povabilu, da plačajo članarino, smo bili prisiljeni, odstopiti jih odvetniku. K temu poročilu se je oglašil tudi nadzornik g. Karbaš ter apeliral na članstvo, da naj vendar plačajo zaostalo članarino. Priporočal je blagajniku, da v bodoče poimensko imenuje dolžnike.

Tov. predsednik, ki je med tem prispel na zborovanje, je pozval vse članstvo, da vzklikne pokojnemu ministru prosvete dr. Antonu Korošcu trikratni »Slava«.

Dalje je govoril o zločinu, ki se je izvršil nad tov. Stropnikom od Kapele in s studom obsodil takšne žalostne dogodke.

Sledilo so dopisi, ki so se prečitali in vzeli na znanje.

V situacijskem poročilu je obravnaval predsednik tov. Ivanjšič vse pereče probleme, ki zadevajo učiteljski stan, zlasti pa stremeljenje organizacije za izboljšanje gnotnega položaja našega učiteljskega stanu.

Tovariš Korošak je poročal o Učiteljski tiskarni, ki se je formalno spremenila iz zadruge v delniško družbo.

O predlogu za novi uradniški zakon bosta referirala na prihodnjem zborovanju tovariša Lovšin in Kocbek.

Dalje se je določilo, da bosta na prihodnjih zborovanjih predavala tov. Ledinek o temi »Novodobno šolsko delo« in tov. Majhen o temi »Izvenšolsko delo«.

Tov. Porekar je prečital sledečo resolucijo: »Draginja narašča iz dneva v dan tako, da so dosegle nekatere najnujnejše življenjske potrebe preko 100 % poviška. Ta naraščajoča draginja je spravila uradništvo kot učiteljsko v katastrofalni materialni položaj, ki grozi upropasti družino kakor posameznika. Prosimo oblast za nujno zvišanje prejemkov in to v taki meri, da bomo našli z visokimi cenami vsaj delno ravnotežje — in to pravočasno.«

Resolucija se je soglasno sprejela.

Priglasili so se tudi novi člani: Slavič Terzija, Spindler Dušan in Topolnik.

Prihodnje zborovanje bo v soboto, 8. marca t. l., v Križevcih po uradni konferenci.

Lj. Ivanjšič, preds. Janko Jordan, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM je imelo svoje redno zborovanje v soboto, dne 8. februarja t. l., v ljudski šoli v Kozjem. Kljub visokemu snegu in snežnim zametom se je članstvo udeležilo zborovanja v razmeroma zadovoljivem številu.

Uvodoma je tovariš predsednik omenil personalne spremembe, ki so bile zadnji čas izvršene na področju prosvetnega ministrstva v Beogradu in na področju našega društva. Z zborovanja je bilo poslano poslovitno pismo dosedanjemu nadzorniku za tukajšnji okraj A. Sprajcu.

Nato je podal predsednik obširno situacijsko poročilo o položaju v organizaciji, o delu sekcije vodstva in o odnosu našega društva do sekcije vodstva. Na osnovi diskusije so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Ker naša poslana »Izjava« o uvodniku »Po skupščini« in naših predlogih za letošnje banovinsko skupščino kljub naši ponovni zahtevi ni bila priobčena v našem stanovskem glasilu in nam je s tem bila odvzeta možnost samoočistitve v našem lastnem glasilu, smo prisiljeni pristopiti k izvajanjem našega prvotnega sklepa.

2. Na dopis sekcije vodstva, v katerem poziva tukajšnje društvo, da dostavi sekciji »Vodilne misli za izdelavo idejnega načrta za slovensko šolstvo«, ker da je bil na letošnji banovinski skupščini sprejet predlog, katerega je stavilo tukajšnje društvo, da naj organizacija čimprej pristopi k izdelavi tega načrta, sklenemo sledeče: Če sekciji vodstva ni bilo v stanu zbrati v desetih letih vodilnih misli za izdelavo takega načrta kljub temu, da je bila ta zahteva pereča že skozi leta in sprožena z različnih strani, se čudimo, kako more sekcija vodstva zahtevati od našega društva, da to izvrši v nekaj mescih in to od društva, ki ima v svoji sredi razmeroma najvišji procent mladega in najmlajšega učiteljskega. Poziv smatramo ne le za sredstvo v zadregi, temveč za neumestnega in zaradi tega za neresnega.

3. Glede stanovanjskih razmer učiteljskega v okraju se obrne odbor na sosedno društvo v Šmarju s prošnjo, da nam zbere material na srezu, kolikor je to mogoče, in na posamezna upraviteljstva šol.

4. Članstvo z ogorčenjem jemlje v znanje, da je uredništvo stanovskega glasila JUU — »Narodna prosveta« dalo na razpolago prostor za objavo članka o potrebi skupnih uniform za učiteljsko, s čimer se naš stan ne le smeji, temveč postavlja na pubertetno miselnost.

Nato so članstvo informirali o vodilnih in bistvenih spremembah »Revizije zakona o ljudskih šolah«, kakor ga je izdelala Kmetijska zbornica, tovariši Mencej M., Kos M. in Regvat J.

Ko je bila končana diskusija o okrajni učiteljski knjižnici, je predsednik zaključil zborovanje.

Mencej M., preds. Otič Pavle, tajnik.

PRIPOMBE SEKCIJE: K točki 1. in 2. zgoraj navedenih sklepov pripominja vodstvo sekcije:

Ad 1. O »Izjavi« sreskega društva v Kozjem bosta razpravljala upravni in nadzorni odbor sekcije na seji dne 2. marca t. l. Seja bo sprejela definitivni sklep glede objave, ki bo društvu sporočen.

Ze sedaj pa vodstvo pripominja, da bi bilo treba zaradi jasnosti v primeru objave te »Izjave« objaviti tudi celoten predlog tega društva za skupščino, celoten proračun sekcije in obširne pojasnitve. Javno obravnavanje vsega tega pa bi ne služilo interesom organizacije, kar je tudi vzrok, da vodstvo sekcije »Izjave« ni dalo v priobčitev.

Ad 2. Sresko učiteljsko društvo v Kozjem je poslalo 13. junija 1940 za banovinsko skupščino nastopni predlog:

»Tendence naših notranjih upravno-političnih sprememb in pa dogodki izven naših meja nas lahko že jutri postavijo pred konkretno dejstvo, da bo treba tudi našo ljudsko šolo reorganizirati in postaviti na objektivne temelje našega narodnega življenja. Za ta primer bo naša organizacija morala imeti pripravljen »Idejni načrt za slovensko šolo«, zato predlagamo, da organizacija čimprej pristopi k izdelavi tega načrta, katerega naj pošlje v pretres sreskim učiteljskim društvom.«

Razven kozjanskega ni predložilo niti tega niti sličnega predloga nobeno drugo društvo.

Ta predlog je bil na skupščini tako v odboru kakor na plenumu sprejet, ne da bi bil predebatiran ali pojasnjen in podrobneje utemeljen. Ko je pristopilo ožje vodstvo k podrobni obravnavi skupščinskih sklepov, se je pokazala vsa nejasnost tega predloga oziroma sklepa. Iz oznake »idejni načrt za slovensko šolo« je nemogoče razbrati, ali je mišljena šolska uprava in njena organizacija, t. j. šolski zakon, ki naj ga pripravi organizacija, ali je mišljen učni načrt. Pojasnila v tem pravcu bi mogel dati le predlagatelj predloga, t. j. sresko društvo v Kozjem, ki je moralo imeti svoje vzroke, da je občutilo potrebo po sprejetju in predložitvi tega predloga. Zato se je sekcija obrnila na društvo v Kozjem, ki mu je dostavila dne 21. dec. 1940 pod št. 739/40-41 nastopni dopis:

»Na letošnji banovinski skupščini je bil sprejet predlog naslovnega društva, da naj organizacija čimprej pristopi k izdelavi idejnega načrta za slovensko šolo. Prosimo sresko društvo Kozje, da kot predlagatelj dostavi sekciji vodilne misli za izdelavo idejnega načrta za slovensko šolstvo. Pri obravnavi sklepa je bila ugotovljena nejasnost predloga in ne razumemo, ali je v tem idejnem načrtu mišljena organizacija ljudskega šolstva, t. j. šolski zakon, ali notranje šolsko delo, t. j. učni načrt.«

Namesto da bi sresko društvo ustreglo dopisu ali vsaj tolmačilo, na kaj je mislilo s svojim »idejnim načrtom za slovensko šolo«, je sprejelo gornji sklep.

Pripominjamo še, da je sekcija sicer opetovano prejela od društva predloge za izpremembo šolskega zakona, da je sestavila in že ponovno predložila kompleten predlog za izpremembo na odločujoča mesta, da pa so se vsi ti predlogi nanašali na obstoječi šolski zakon. Nobenega predloga doslej ni prejela za zakon, ki naj bi postavil našo šolo na kako drugačno osnovo, kot je današnja.

Sodbo o postopku sekcije in o sklenu društva Kozje si po teh pojasnilih lahko ustvari članstvo samo.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC je zborovalo v soboto, dne 15. febr. 1941, ob 9.30 uri v Slovenjem Gradcu ob navzočnosti 31 članov od vpisanih 39.

Takoj po uvodnih besedah se je spomnil tov. predsednik bivšega prosvetnega ministra dr. Antona Korošca, ki ga je označil kot pobornika za zedinjenje SHS in soustanovitelja naše nacionalne države. V počastitev njegovega spomina je pozval prisotne, da vzkliknejo »Slava«.

Tajnik je prečital zapisnik I. zborovanja in dole dopise.

O stanju in delovanju sekcije in društva samega je poročal tov. predsednik, nato pa je informiral članstvo o projektu šolskega zakona, ki ga je sestavila Kmetijska zbornica.

Tov. Sadar iz Velenja je predaval o temi: »Kako zbudimo in gojimo umetniški čut pri otroku«. Predavanje je izzvalo mnogo pozornosti, zato mu je sledila zanimiva debata, v katero je poseglo mnogo tovarišev. Prišlo je do sklepa, da se ob zaključku šolskega leta razstavijo risarski izdelki podeželskega, mestnega ter industrijskega otroka iz krajev slovenjegraškega sreza.

Predsednik je zaključil zborovanje ob 12.30 uri.

Kavčič s. r.

Zolnir s. r.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA - VZHODNI DEL je zborovalo 15. februarja 1941 v Ljubljani v prostoru »Zveze gospodinj«. Zborovanja se je udeležilo 58 članov(ic) — 72 %.

Zborovanje je otvorila predsednica tov. Franja Završanova. Pozdravila je navzoče, še posebej novovstopivše člane in vse one, ki so se po daljšem času zopet udeležili zborovanja. Nato je podala situacijsko poročilo, v katerem je orisala delo sekcije za izboljšanje našega gnotnega položaja, delo sekcije o sklepih banovinske skupščine in o delu izvršnega odbora JUU. — Poročilo je sledil razgovor o bodočih zborovanjih. Članstvo je odločilo, da povabi društveni odbor na marčevsko zborovanje predavatelja zdravnika, ki bo govoril o jetiki, naši najhujši ljudski bolezni. V mescu maju naj bi zborovali v Kamniku, kamor smo se bili odločili že v preteklem letu, a se zaradi prepovedi zborovanje ni vršilo. Na junijsko zborovanje bi povabili tov. Lovšeta, ki nam bo govoril o temi: »Praktična gosp. znanja v ljudski šoli«.

Sledili so najvažnejši dopisi, ki jih je prečitala tajnica tov. Podbevšek Stefamija. Največ zanimanja je vzbudil dopis o predavateljih, ki so na razpolago sreskim društvom in

dopis, ki poziva učiteljsko k sodelovanju pri zbiranju podatkov za razpisano anketo: »Kako stanuje učiteljsvo«. Za vse šole v srezu so bili določeni poverjeniki, ki bodo prejeli popisne pole in zbrane podatke poslali sekciji oz. društvenemu odboru.

Citanje dopisov je prekinil prihod predavatelja tov. R. Kobilice, ki je takoj pričel s svojo temo: »Prosto spise v ljudski šoli«. Zborovalce so poučna izvajanja zelo zanimala in so si jih tudi zabeležili. Vsakdo bo lahko s pridom uporabil in dosegel z njihovo pomočjo večje uspehe pri pouku. Predavatelj je utemeljil zlasti dejstvo, da je govor podlaga spisu v nižji ljudski šoli, v višji pa temu nasprotno, služi spise kot podlaga govoru. Predavanju je sledilo nekaj debate, pri kateri je predavatelj obrazložil stavičena vprašanja. — Predsednica se je predavatelju zahvalila za poučna izvajanja in ga naprosila, da nam ob priliki predava še o prostem spisu v višji ljudski šoli.

Po predavanju so bili prečitani še nadaljnji dopisi. Med važnejšimi je bil dopis, ki obravnava predloge za finančni zakon. Poleg že znanih predlogov, na katerih sekcija stalno dela, je bilo predloženih še nekaj novih, ki so prav tako važni kot dosedanja. — Po prečitanih dopisa, ki obravnava V. pol. skupino in upokojitve učiteljskega, ki so z njo v zvezi, je članstvo osvojilo predlog, da zaprosi za upokojitve vsak učitelj(ica), ki je dosegel V. pol. skupino. Poleg navedenega predloga je bil soglasno sprejet še naslednji: Sekcija naj tudi v bodoče dela za izboljšanje našega nevdružnega gnotnega položaja.

Po sprejetih predlogih je predsednica zaključila zborovanje in se navzočim zahvalila za obisk.

Završan Fr., preds. Podbevšek St., tajnica.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo dne 88. februarja 1941 pri Sv. Lenartu v Slov. goricah ob navzočnosti 40 članov oziroma članic.

Pred zborovanjem je imel predavanje šolski nadzornik tov. L. Kopač in tov. Golob vzorni nastop.

Uvodoma je predsednik pozdravil sreskega šolskega nadzornika tov. Kopača, predsednika društva Maribor levi breg, tov. Vauda, tovariše iz sosednega društva, ki so prisostvovali zborovanju kot gostje ter vse ostalo članstvo.

Glede došlih dopisov je bilo sklenjeno sledeče:

1. Osnutek novega zakona o ljudskih šolah bomo pretresali na prihodnjem zborovanju ter zavzeli pri tem svoje stališče.

2. Naše članstvo se strinja s sekcijskimi predlogi za finančni zakon.

3. Delo Protituberkulozne zveze bomo moralno podprli po svojih močeh, materialno pa ne moremo, ker smo sami potrebni podpore.

4. Odklanjamo dosedanja način podeljevanja nagrad obmejnim učiteljem ter predlagamo, naj se določeni zneski razdelijo med ubožno obmejno dečo.

5. Učiteljsvo s polno službeno dobo naj se upokoji, vendar naj se mu da možnost, da doseže tudi V. položajno skupino.

Nato je podal tov. predsednik situacijsko poročilo, v katerem je omenil vse naše pereče stanovske zadeve, za katerih izboljšanje se bori naša organizacija. Kljub raznim oviram skušamo poživiti delo v našem društvu ter bodimo čimbolj strnjeni, kakor to zahtevajo resne razmere, v katerih živimo.

Z ozirom na anketo o učiteljskih stanovanjih je tov. predsednik omenil, da bo dobila vsaka šola posebno polo, na kateri naj navede podatke o stanovanjih, ki naj bodo točni in resnični.

Pri slučajnostih je ponovno pozval članstvo, naj se poslužuje vprašalne skrinjice.

Glede pisanja Učit. tovariša predlagamo, da naj se izključijo pedagoške razprave, obravnavajo naj se le stanovsko politična vprašanja, n. pr. o novem zakonu o ljudskih šolah.

Tov. Vauda je predlagal, naj bi se večkrat sestajali, saj nas večje skupni interesi, posebno z ozirom na naš obmejni položaj.

Prihodnje zborovanje bo marca mesca.

Rogl Fran, preds. Jurjašević R., tajnik.

Osebnne zadeve

—j Praktični učiteljski izpiti so bili od 13. do 22. t. m. pred državnim izpitnim odborom v Ljubljani. Izpit so napravili naslednji učitelji(ce) pripravniki(ce): Gostinčar Ana, Bartol Pavla, Darovec Marija, Gabrovec Jožef, Gorjup Mirko, Jarnovič Božidar, Kamenšek Ida, Kanceler Anton, Karlin Marija, Knavs Franciška, Kučič Justina, Novak Vera, Puhar Marija, Švalj Amalija, Vutkovič Angela, Wölle Rudolf, Cuder Anton, Hribar Helena, Korošec Marija, Kuljakin Helena, Lesar Neža, Medved Martina, Mikuš Marija, Remškar Ivana, Spiler Zofija, Starič Franciška, Škrabec Ivana, Vrhovec Ivan, Zupančič Stefanija.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Mali gospodar«. Izšla je 2. številka »Malega gospodarja«, glasila Zveze društev »Mali gospodar« za Slovenijo s sledečo vsebino: Zavihajmo rokave. — Pomnožimo vrste, poglobimo delovanje. — Perutninarstvo: Najvažnejša perutninarjeva opravila spomladi. — S plemensko rejo k gospodarski reji. — Kuncereja: Pravilnik. — Reja domačih kuncev. — Golobarstvo: Koburški škranec. — Koze — ovce — prešči: Zvrženje. — Čebelarstvo: Kako postanem čebelar. — Naš vrt: Špinača. — Setev v cvetličnih podstavkih. — Naše gospodinjje: Milo skuhamo sami. — Zdravje in bolezen: Veterinarski kotichek »Malega gospodarja«. — Mali gospodar v februarju. — Društvene vesti. — List je primeren za pomožno čtivo v kmetskih in gospodinjjskih nadaljevalnih šolah.

—k Kljukec in njegove prigode. Posloven Josip Brinar. Založba tiskarne Veit in drug. Domžale 1941. Cena vezani knjigi din 28,—. Knjiga je opremljena z ilustracijami akad. slikarja Maksima Gasparija. Fantastična pripovedovanja lažnjivega Kljukca so bila pri nas že pozabljena. V novem prevodu in v novi opremi bodo morda kljub resnosti časa naša čitatelje, ki bi se radi nasmejali duhovitim lažem, ki so se z njimi v preteklem stoletju zabavali po vsej Evropi.

—k Nande Majnik: Bele gazi. Založba »Triglav«, Kranj 1941. Cena broširani knjigi din 24,—. V času, ko se pri nas staro in mlado navdušuje za zdravi smučarski šport, se pojavljajo tudi posamezna strokovna in tudi beletristična dela, ki jim je namen s to ali one plati osvetliti to najnovejšo panogo zimskega športa. Med take poskuse spadajo tudi Bele gazi. V tem delu skuša pisatelj zajeti razne načine in tehnike smučanja v pripovedno obliko. V knjigi so opisani razni doživljaji smučarske družbe v gorah. Knjiga je opremljena s slikami Franca Godca in s črticami Roberta Kumpa.

—k Poročilo o triletnem delu banovinske poklicne svetovalnice in posredovalnice je naslov, okusno spremljeni, 74 strani obsegajoči knjigi, ki jo je izdal kurtorij BPSP v Ljubljani, 19414. Vsebinska tega poročila je sledeča: Vprašanja poklicne izbire. — Priprave za ustanovitve. — Delo poklicne svetovalnice. — Pregled triletnega dela po tabelah. Informativno in propagandno delo. — Knjiga se za 20 din dobi tudi v Knjižarni Učiteljske tiskarne. Z delom poklicne svetovalnice se mora seznaniti tudi učiteljsvo, zato priporočamo to poročilo.

—t Najprimernejša zabava in pouk so Kunstovi načrti elektrotehničnih aparatov: brzojavni aparat, električni zvonec, indukcijski aparat, telefon in mikrofoni. Vsak načrt stane 1,50 din.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciškanskem mostu

Vsakovratna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Mestna hranilnica ljubljanska

je največji slovenski

pupilarnovarni

denarni zavod.

Domači hranilniki,

sočno depositni odde-

lek, posojila na hipo-

teke, menice, lombard

Za vse hranilne vloge jamči

Mestna občina ljubljanska

FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!